LDDK

LATVIJAS DARBA DEVĒJU KONFEDERĀCIJA

Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes sēde

08.10.2026.

1. PAR VALSTS BUDŽETU 2027. GADAM UN PUBLISKĀ SEKTORA IZDEVUMU MAZINĀŠANU

2. PAR ILGSTOŠAJĀM VAKANCĒM

3. PAR MINIMĀLO ALGU 2027. GADĀ

KĀ NONĀKT NO ATSEVIŠĶIEM PASĀKUMIEM UZ SISTĒMU / REZULTĀTU?

FISKĀLĀ TELPA, MILJ. EUR

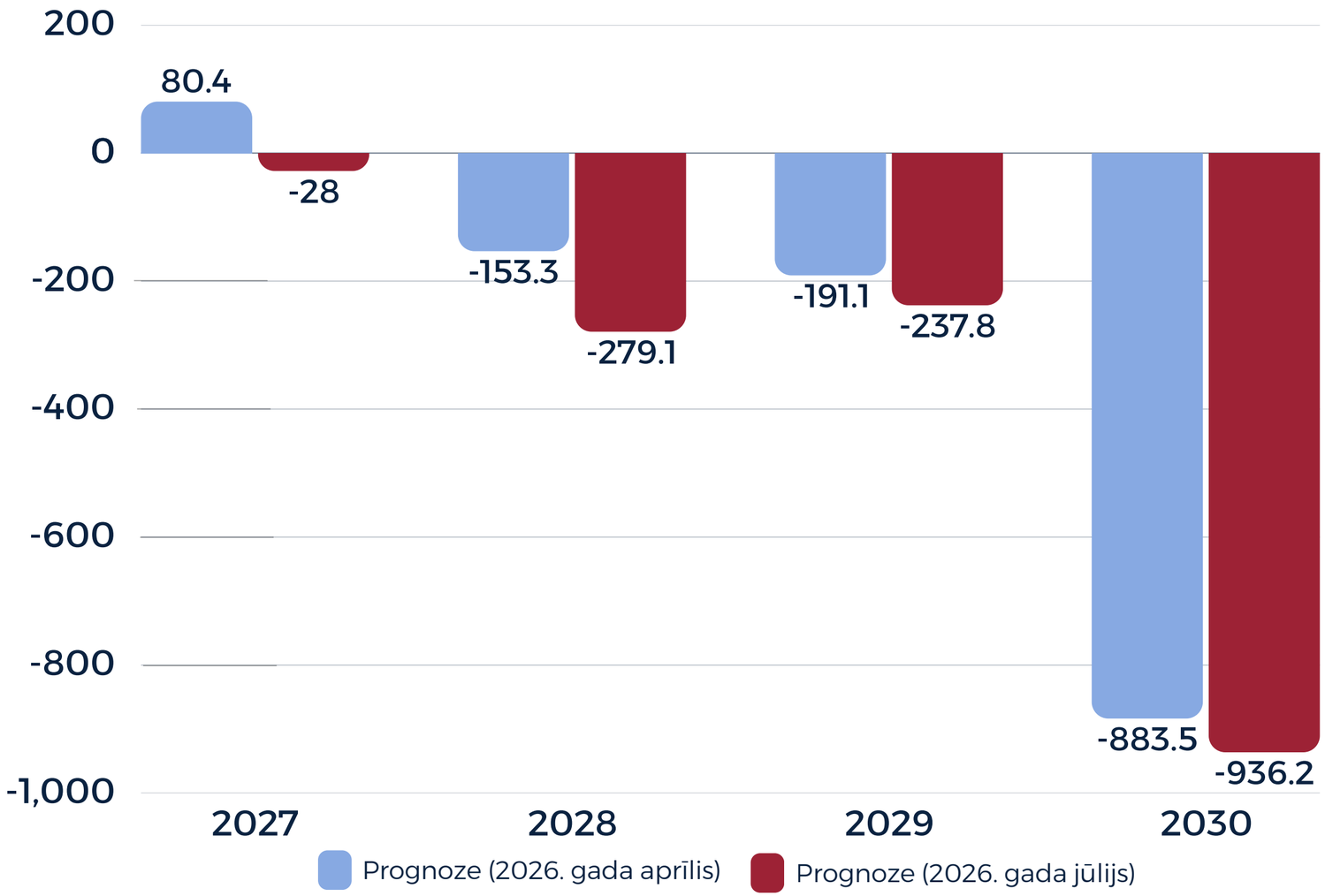

IZMAIŅAS PRET APRĪĻA PROGNOZI

2027. gads

+80,4 ⟶ **-28,0 milj. EUR**

izmaiņa: -108.3 milj. EUR

2028. gads

-153,3 ⟶ -279,1 milj. EUR

izmaiņa: -125.8 milj. EUR

2029. gads

-191,1 ⟶ -237,8 milj. EUR

izmaiņa: -46.8 milj. EUR

2030. gads

-883,5 ⟶ -936,2 milj. EUR

izmaiņa: -52.7 milj. EUR

*Šis grafiks neietver valdības rīcības plāna pasākumus, kuriem indikatīvi būs nepieciešams papildu valsts budžeta finansējums

** Šis grafiks neietver valsts izņēmuma klauzulu (1,5% pret IKP – maksimālā pieļaujamā atkāpe)

Avots: Finanšu ministrija, 2026. gada Progresa ziņojums un FM Indikatīvas makroekonomisko rādītāju, ieņēmumu un vispārējās valdības budžeta bilances prognozes 2027., 2028., 2029. un 2030.gadam

VISPARĒJĀS VALDĪBAS SEKTORA IZDEVUMI PĒC VALDĪBAS FUNKCIJĀM, milj. EUR

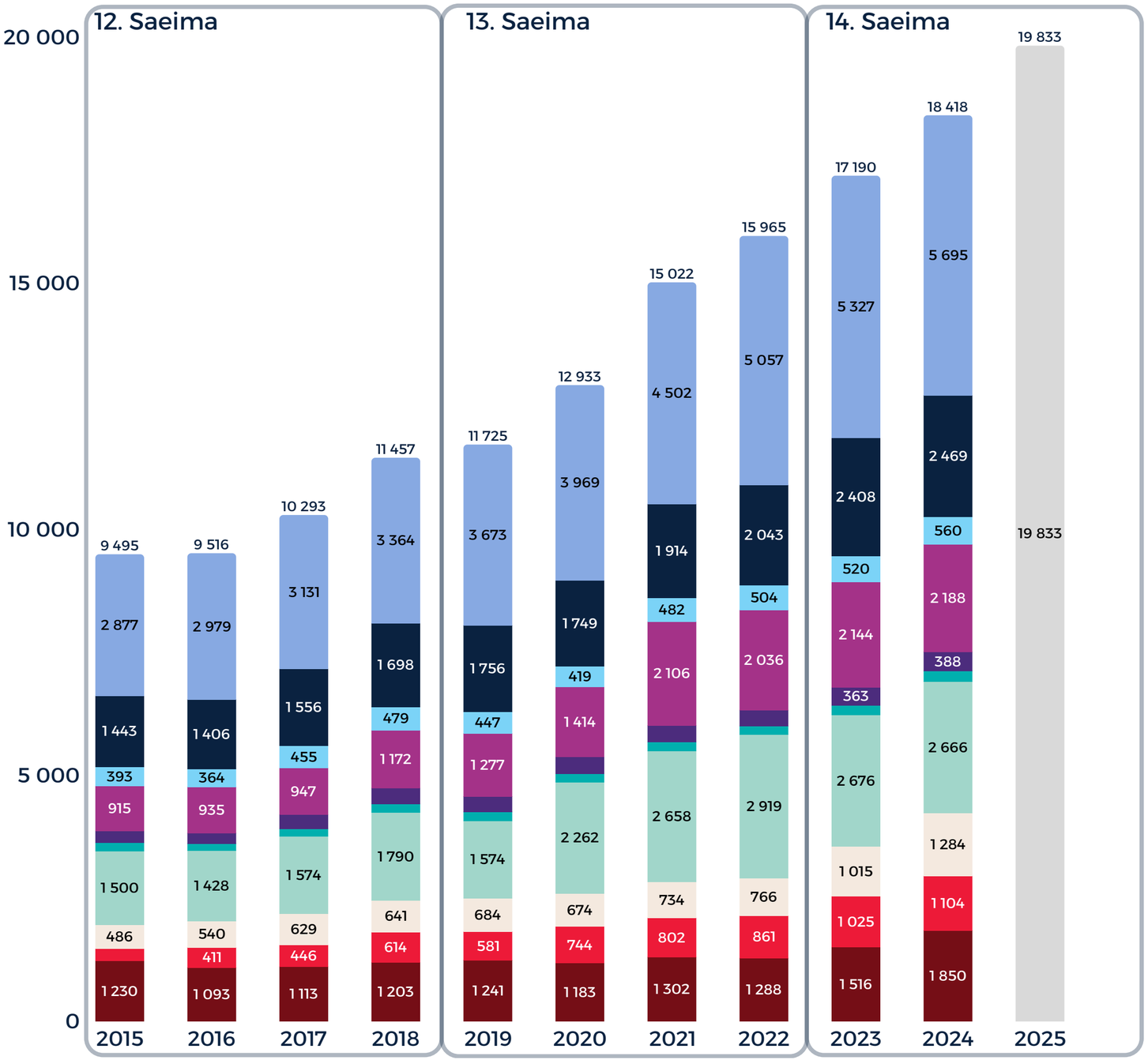

5 gados (2020.-2025.) izdevumi ir auguši par **7 miljardiem**

- Sociālā aizsardzība
- Izglītība
- Atpūta, kultūra un reliģija
- Veselība
- Pašvaldību teritoriju un mājokļu apsaimniekošana
- Vides aizsardzība
- Ekonomiskā darbība
- Sabiedriskā kārtība un drošība
- Aizsardzība
- Vispārējie valdības dienesti
- Bez atšifrējuma

Avots: CSP

AIZŅEMTĀS DARBA VIETAS SABIEDRISKAJĀ SEKTORĀ , tūkst.

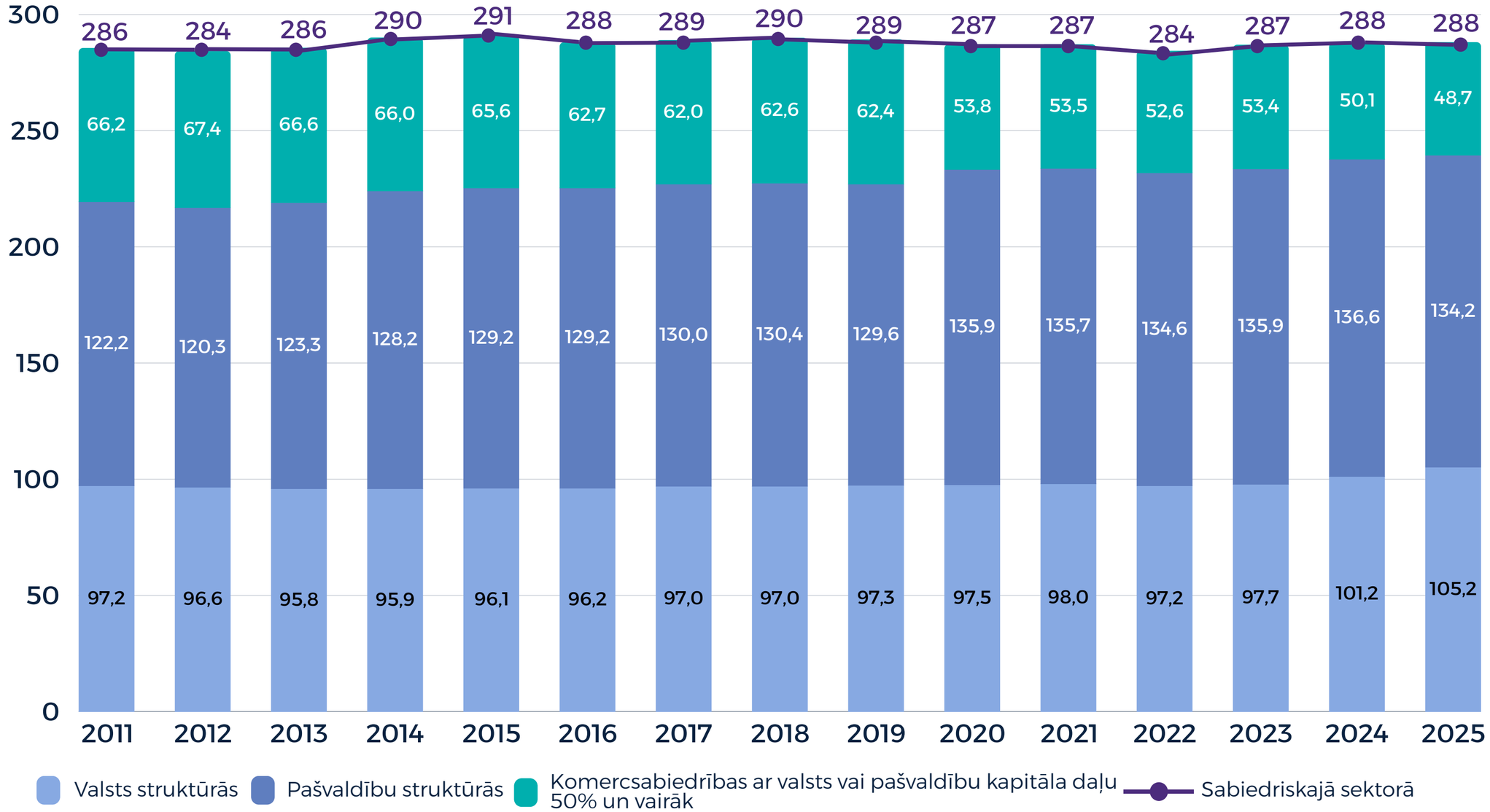

No 2011. līdz 2025. gadam Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju skaits **samazinājies par aptuveni 210 tūkstošiem jeb 10,1%.**

Avots: CSP

Vispārējās valdības sektorā nodarbināto īpatsvars, 2019. un 2023. gadā

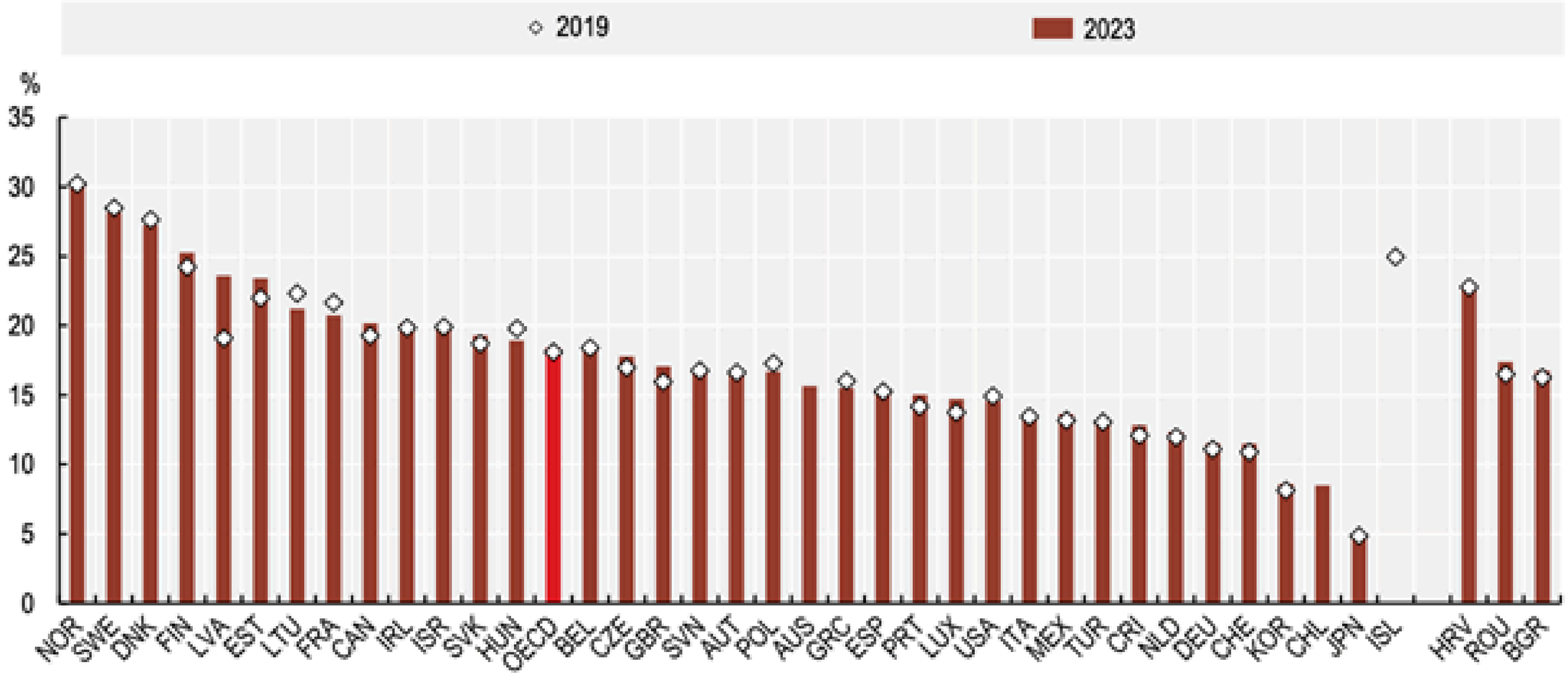

Avots: OECD Government at a Glance 2025

Iztrūkums aug no 449 milj. EUR 2027. gadā līdz 1,6 mljrd. EUR 2030. gadā

	2027	2028	2029	2030
Indikatīvā fiskālā telpa (nemainīga politika), milj. EUR	-28	-279	-238	-936
MK un Saeimas lēmumi bez finansējuma avota, milj. EUR	–421	-494	-562	-663
Kopā nepieciešamie kompensējošie pasākumi, milj. EUR	**-449**	**-773**	**-800**	**-1 599**

Avots: Finanšu ministrija

Četri skaitļi, kas nosaka 2027. gada budžetu

–449 milj. EUR

Jāatrod 2027. gadā: fiskālā telpa –28 milj. EUR un pieņemti lēmumi bez finansējuma –421 milj. EUR (FM)

4,2% IKP

Deficīts 2027. gadā pie nemainīgas politikas; 2028. gadā – 5,4% IKP (FM)

+7 mljrd. EUR

Valdības sektora izdevumu pieaugums 5 gados: 12,9 mljrd. EUR → 19,8 mljrd. EUR (CSP)

1,6 % pret IKP

procentu izdevumi 2029. gadā.

2023. gadā – 0,7 % pret IKP (Valsts kase, FM)

Prioritātes

Drošības stiprināšana - valsts iekšējās un ārējās drošības prioritāra attīstība.

- Jāsaglabā 5% no IKP
- Prioritāte neatbrīvo no efektivitātes
- Vietējā industrija un kopražošana

Valsts finanšu stāvoklis - fiskālās telpas un budžeta jautājumu stabilizācija, nepieļaujot nepārdomātas finansiālas saistības.

- Apturēt iztrūkuma pieaugumu - nekādas jaunas saistības bez finanšu avota
- Pārskatīt jau pieņemtos lēmumus bez finansiāla seguma
- Valsts budžeta izdevumu efektivitāte/ mazināšana

Ekonomikas izaugsme - pasākumi konkurētspējas, uzņēmējdarbības un tautsaimniecības veicināšanai.

- Paredzama, konkurētspējīga nodokļu politika
- Darbaspēka pieejamība
- Eiropas fondi un atbalsta programmas izaugsmei
- Publisko politiku pārskatīšana

Efektīvāka valsts pārvalde - birokrātijas mazināšana un pārvaldes darba uzlabošana.

- Funkciju pārskatīšana
- Iestāžu konsolidācija un strukturālas reformas
- Vakanču pārvaldība
- Digitālizācija
- Valsts kontroles ieteikumu ieviešana

Valsts budžeta izdevumu pārskatīšana

STRUKTŪRA UN FUNKCIJAS

1. Valsts funkciju pārskatīšana
Vai valstij šīs funkcijas vispār ir jāveic?

2. Institucionālā konsolidācija / strukturālas reformas
Vai vienu funkciju neveic pārāk daudz iestāžu?

FINANŠU DISCIPLĪNA

3. Budžeta disciplīna
Decembra tēriņi u.c

4. Fondu un NVO finansējums

EFEKTIVITĀTE

5. Valsts kontroles ieteikumu ieviešana

PĀRVALDĪBA

6. Valsts kapitālsabiedrības un to pārvaldība

7. Publisko politiku pārskatīšana

Galvenie principi

Skaidrs mērķis

Cik daudz un kādā termiņā jāsamazina vai jāpārskata

Ministru prezidents uzņemas politisko pārraudzību

Izdevumu pārskatīšanai nosaka konkrētus mērķus un to īsteno kā visas valdības prioritāti

Skaidra procedūra ar rezultātu

Process ar termiņiem, atbildīgajiem un lēmumiem

Prioritāšu filtrs

Ja fiskālā telpa ir negatīva, finansējums jānovirza tikai prioritātēm

Esošo saistību pārskatīšana

Valdības rīcības plāna pasākumi un citas apņemšanās jāpārbauda pēc aktualitātes, vajadzības, rezultāta un finansējuma

Jaunas prioritātes no ietaupījumiem

Papildu izdevumi iespējami tikai tad, ja tie finansēti no pārskatīšanas rezultātā iegūtiem ietaupījumiem

Pasākumi tiek vērtēti caur lietderības prizmu

Katrs pasākums tiek vērtēts pēc tā, vai tas sasniedz noteikto rezultātu un rada samērīgu ieguvumu pret ieguldītajiem līdzekļiem

Lēmumi

1. Atbalstīt Ministru kabineta un Finanšu ministrijas principus par izdevumu pārskatīšanu visos valdības līmeņos un jaunas prioritātes ieviest tikai no ietaupījumiem.
2. Noteikt mērķi rast kompensējošos pasākumus vismaz 449 milj. EUR 2027. gadā, nepaaugstinot nodokļu likmes.
3. Aicināt Saeimu un Ministru kabinetu neatbalstīt likumprojektus ar fiskālu ietekmi bez finansējuma avota.
4. Aicināt Ministru kabinetu līdz 2026. gada 10. novembrim pārskatīt 21 pieņemto lēmumu bez finansējuma (420,6 milj. EUR).
5. Ieviest Valsts kontroles ieteikumus ar fiskālu efektu.
6. NTSP Budžeta un nodokļu apakšpadomē ik ceturksni izskatīt izdevumu pārskatīšanas izpildi.

1. PAR VALSTS BUDŽETU
2027. GADAM UN PUBLISKĀ SEKTORA IZDEVUMU MAZINĀŠANU

2. PAR ILGSTOŠAJĀM VAKANCĒM

3. PAR MINIMĀLO ALGU 2027. GADĀ

INFORMĀCIJA PAR VAKANTAJIEM AMATIEM VALSTS BUDŽETA IESTĀDĒS

uz 2026. gada 31. jūliju

	Amatu skaits kopā	Amatu slodzes kopā	**Vakanto amatu slodžu summa**	**Ilgstoši vakantās amata vietas**	Vakantās slodzes, % no kopējās slodžu summas
IEM resors	15 354	15 354	2 166	932	14%
TM resors	6 427	6 403	799	250	12%
VM resors	6 402	4 527	301	85	7%
LM resors	5 500	5 295	292	80	6%
IZM resors	2 262	2 102	216	50	10%
AIM resors	2 295	2 291	184	24	8%
FM resors	4 178	4 178	150	26	4%
ZM resors	2 627	2 619	149	29	6%
Neatkarīgās iestādes	2 142	2 129	125	15	6%
EM resors	1 207	1 207	94	18	8%
KM resors	2 213	2 139	77	2	4%
VARAM resors	774	773	64	15	8%
KEM resors	484	484	52	15	11%
Citas (SIF, KNAB)	258	257	30	12	12%
MK resors	202	202	19	5	9%
SAM resors	307	304	18		6%
ĀM resors	628	628	12	1	2%

Avots: Valsts kanceleja

Likuma mērķis netiek sasniegts: izslēgšanai norādītas 60 no 417 vietām

14%

Budžeta likuma 81. pants: no 01.07.2026. izslēgt vietas, kas vakantas >6 mēnešus.
Iestādes norādījušas 60 no 417.
Ietaupījums 1,8 milj. EUR 12 milj. EUR vietā (10,6 milj. EUR gadā).

73%

Ilgstošo vakanču atbrīvo likuma izņēmumi (1 559 → 417). Izņēmumu par izsludinātu konkursu iestāde var izmantot pati.

47% / 32%

Sabiedriskā sektora daļa no 19 700 brīvajām darbvietām pret tā daļu no visām darbvietām. Valsts pārvaldē brīvo darbvietu īpatsvars 6,2% - augstākais no visām nozarēm (CSP).

Lielākā nepilnība - 81. panta 7. izņēmums

„amati, uz kuriem norādītajā laika periodā ir bijis izsludināts atklāts konkurss, tajā skaitā atkārtots konkurss, ja iepriekšējais noslēdzies bez rezultāta”.

Lēmumi

1. Aicināt Ministru kabinetu līdz 2026. gada 1. novembrim nodrošināt visu 417 amata vietu izslēgšanu.

2. Aicināt Ministru kabinetu likumprojektā "Par valsts budžetu 2027.gadam un budžeta ietvaru 2027., 2028. un 2029.gadam":

- noteikt, ka amata vietas, kas vakantas ilgāk par sešiem mēnešiem, tiek izslēgtas ik pusgadu (stāvoklis uz 30. jūniju un
- 31. decembri);
- izņēmumu par izsludinātu konkursu attiecināt tikai uz konkursu, kas izsludināts ne agrāk kā trīs mēnešus pirms stāvokļa datuma, un tikai vienu reizi;
- jaunas amata vietas 2027. gadā veidot tikai no vakanču pārdales, nepalielinot kopējo amata vietu skaitu, un katru pārdali atspoguļot Valsts kancelejas pārskatā.

3. Valsts kancelejai sadarbībā ar Finanšu ministriju līdz 2026. gada 1. decembrim iesniegt NTSP informāciju par:

- izslēgtajām amata vietām pa iestādēm un to fiskālo efektu;
- izmantotajiem izņēmumiem sadalījumā pa likuma 81.pantā noteiktajām kategorijām.

4. Aicināt Ministru kabinetu sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību un Valsts kanceleju līdz 2027. gada 1. martam izvērtēt ilgstoši vakanto amata vietu apmēru pašvaldībās un valsts kapitālsabiedrībās.

Lēmuma izpildi izskatīt NTSP sēdē 2027.gada janvārī un iekļaut NTSP regulārajā pārskatā par valsts izdevumu pārskatīšanu.

1. PAR VALSTS BUDŽETU
2027. GADAM UN PUBLISKĀ SEKTORA IZDEVUMU MAZINĀŠANU

2. PAR ILGSTOŠAJĀM VAKANCĒM

3. PAR MINIMĀLO ALGU 2027. GADĀ

Par minimālo algu

1. Noruna ir **pasākumu kopums**, nevis viens skaitlis.

2. Uzņēmumi **jau plānojuši apstiprināto** minimālās algas apmēru.

3. Noruna darbojas **abos virzienos**.

4. Atsauces vērtība **nav automātiska**.

5. Slogs gulstas uz **darba devējiem**.

6. Reģionu un nozaru **risks**.

Lēmumi

1. Saglabāt minimālo algu atbilstoši grafikam 820 EUR apmērā 2027. gadam.

2. Līdz 2027. gada 1. jūnijam virzīt apstiprināšanai NTSP vienošanos par minimālās algas apmēru 2028.-2031. gadam.